

השימוש במצלמת וידאו כאמצעי לשיפור כישורי השיח והתקשורת עבור ילד עם אוטיזם: חקר מקרה (פוסטר)

ולרי זיגנשין גמליאלי
ממינר הקיבוצים המכללה לחינוך לטכנולוגיה ולאמנויות
lera140@gmail.com

בטי שרייבר
ממינר הקיבוצים המכללה לחינוך לטכנולוגיה ולאמנויות
contact@bettys.co.il

The Use of a Video Camera as Means of Enhancing Communication Skills in a Child With Autistic Spectrum Disorder: Case Study (Poster)

Valery Ziganchin
Kibbutzim College of Education
Technology and the Arts

Betty Shrieber
Kibbutzim College of Education
Technology and the Arts

Abstract

The purpose of this work is to examine the effect of the use of a video camera by student with ASD – Autism Spectrum Disorder in regards to his communicative skills and development of his conversational discourse skills.

In an instrumental case study research provides insight into a particular issue. The processes are exposed through the unique study and enable an understanding of similar processes in other cases. Social deficits are complex, persistent, and a core feature of ASD, which impact autistic children's interactions with their teachers and classmates. The current study is a case study that describes school student, aged 12 years old, who studied in special education ASD classroom in a regular school. The student has normal intelligence. He exhibits difficulties in social communication, namely engaging in conversational discourse. This research has illuminated that the use of video camera opens a new opportunity for social interactions, and allows effective dialogue of student with ASD.

Keywords: Children with ASD, assistive technology, social deficits, video camera, discourse.

תקציר

מטרת העבודה זו הינה לבחון את האפקט של השימוש במצלמת וידאו על המיומנויות התקשורתיות של ילד על רצף האוטיזם (ASD – Autism Spectrum Disorder), ועל התקדמותו במיומנויות השיח החברתי. הקשיים החברתיים הם המאפיינים המורכבים, העיקריים אצל ילדים על הרצף האוטיסטי. ילדים המתפקדים ברמה גבוהה עם כישורים מילוליים מפותחים יחסית, יש קושי לנהל שיחה הדדית לאורך זמן (Hale & Tager-Flusberg, 2005). סגנון השיחה שלהם הוא פסיבי, ומאופיין בשיחות קצרות הבנויות מחילופי דברים מועטים (Tsatsanis, Foley, & Donehower, 2004).

השימוש במצלמה ובטכנולוגיות סיוע לעיבוד מידע חזותי, נמצא אף הוא יעיל לצורך שיפור השיח התקשורתי בין הילדים (Shrieber & Cohen, in press). שימוש בצילום עצמי גורם לתלמידים על רצף האוטיזם להפעיל ביקורת עצמית ויכולת דיוק במשימות (Holifield, Goodman, Hazelkorn, & Heflin, 2010). מתוך כך נבחרה תכנית התערבות המבוססת על היכולת החזותית של אוכלוסייה זו, לשם פיתוח האינטראקציה החברתית. הבחירה בשימוש בטכנולוגית הוידאו נובעת מהיכולת להשתמש במצלמת וידאו ככלי חזותי, המאפשר לתעד, לשקף, ולערוך את התוצר המצולם. מצלמת הוידאו היא אמצעי הניתן לשליטה, ומאפשר לפרט לעבוד בה על פי קצב ההתקדמות והיכולת שלו ולהיות חלק דינאמי מתהליך הלמידה (Moore, McGrath, & Thorpe, 2000; Golan & Baron-cohen, 2006).

תיאור המקרה: עופר, תלמיד הלומד בכיתה ה-1 בכיתת חינוך מיוחד בבית ספר רגיל. התלמיד נמצא על רצף האוטיזם, הוא בעל אינטליגנציה תקינה, מתקשה ביצירת קשרים חברתיים ובמיוחד בניהול שיח חברתי. הבחירה בעופר הייתה מתוך הרצון העז לשתף אותו בשיעורי הטיפול ולסייע לו לווסת את התנהגותו שהתדרדרה לפני שנתיים. ללא מצלמה התנהגותו של עופר יכולה להיות אלימה, לא מובנת לחבריו, הוא מתנהג בקודים אנטי-חברתיים ואינו מעוניין ליצור קשר עם הסביבה. בטיפול עופר החזיק לראשונה את המצלמה וגילה התלהבות, הוא חיך, שמר על הידיים ולא נגע באנשי הצוות ובתלמידים. לאחר מספר ניסיונות של שיתוף פעולה בין עופר לחבריו לכיתה, באמצעות המצלמה, נראה היה שעופר משתף פעולה באופן נורמטיבי ומעבר לכך הוא מגלה יכולות של ניהול שיח והתעניינות באחר. המצלמה במקרה זה שימשה כמעוררת מוטיבציה לזום תקשורת לצורך פיתוח יחסים חברתיים, וזאת בתוך מצבים טבעיים ומשמעותיים (Quill, 2000; Corbett & Abdullah, 2005). מתוך ההתנסות בשימוש במצלמת וידאו, נראה כי שילובה בתהליך הלמידה בכיתה יכול לסייע כאמצעי שיקוף משמעותי, לצורך פיתוח הבנה חברתית ותקשורת בינאישית. באשר לעופר, ההתנסות בהפעלת המצלמה זימנה לו חוויה ייחודית, שהוא המתין לה בקוצר רוח. במחקר זה מצלמת הוידאו משמשת ככלי לעקיפת הקושי, אולם כאשר האמצעי לא נמצא המיומנויות החריגות אינן מתמתנות או משתפרות. ייתכן ושימוש עקבי במצלמת הוידאו היה יכול לגרום גם לשיפור עתידי במיומנויות התקשורת של עופר, גם כאשר המצלמה לא תהיה בסביבתו.

מילות מפתח: ילדים על רצף האוטיזם, מצלמת וידאו, טכנולוגיית סיוע, מיומנויות שיח.

מקורות

- Corbett, B. A., & Abdullah, M. (2005). Video modeling: Why does it work for children with autism?. *Journal of Early and Intensive Behavior Intervention*, 2(1), 2-8.
- Hale, C.M. & Tager-Flusberg, H. (2005) Social communication in children with autism: The relationship between Theory of Mind and discourse development. *Autism*, 9(2), 157-178.
- Holifield, C., Goodman, J., Hazelkorn, M., & Heflin, L. J. (2010). Using self-monitoring to increase attending to task and academic accuracy in children with autism. *Focus on Autism and Other Developmental Disabilities*, 25(4), 230-238.
- Tsatsanis, K.D., Foley, C. & Donehower, C. (2004). Contemporary outcome research and programming guidelines for Asperger syndrome and High functioning autism. *Topics in Language Disorders*, 24, 249-259.
- Moore, D., McGrath, P., & Thorpe, J. (2000). Computer-aided learning for people with autism – a framework for research and development. *Innovations in Education and Teaching International*, 37(3), 218-228.
- Shrieber, B., & Cohen, Y. (2013). Using photos and visual-processing assistive technologies to develop self-expression and interpersonal communication of adolescents with Asperger Syndrome (AS). *Interdisciplinary Journal of E-Learning and Learning Objects*, 9, 267-286.